

«Μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο» (Αρχ. Σεβαστιανός Τοπάλης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 8, 2019

Διαβάζουμε στό Γεροντικό ὅτι ὁ ἅγιος Μαρτινιανὸς πέρασε κάποια στιγμή μεγάλο πειρασμό καί μόνο ὁ Θεὸς τὸν ἔβγαλε καθαρὸ καὶ ἀλώβητο μὲ τὴν ἀγάπη Του. Μία νύχτα πού ὁ καιρὸς ἦταν ἄσχημος ἔφτασε στό κελὶ του ψηλὰ στό βουνὸ μία γυναίκα μὲ πονηρὴ διάθεση γιὰ νὰ τὸν παρασύρει στήν ἁμαρτία. Ἦταν ντυμένη μὲ σεμνὸ τρόπο γιὰ νὰ μὴ δημιουργήσει ὑποψίες καὶ προσποιούμενη ὅτι χάθηκε μέσα στό βουνὸ χτύπησε τὴν πόρτα του. Ὁ Ἅγιος ἄκουσε τὸν χτύπο καὶ ἀπόρησε γιὰ τὴν ὥρα καὶ τὸν ἐπισκέπη. Ὅμως μὲ ἀγάπη Θεοῦ τὴν φιλοξένησε καὶ τὴν ἔβαλε νὰ κοιμηθεῖ τὸ βράδυ στὸν πάγκο τῆς σάλας τοῦ κελιοῦ του. Τὸ βράδυ ὁ ἴδιος ἀποκοιμήθηκε στὰ γόνατά του προσευχόμενος μέσα στό δωμάτιό του. Τὸ πρωὶ βγαίνοντας τί νὰ δεῖ!. Ἔμεινε ἔκπληκτος, καθὼς βρισκόταν μπροστὰ σὲ μία πανέμορφη γυναίκα ντυμένη μὲ προκλητικὰ ρούχα πού τὸν προκαλοῦσε στήν ἁμαρτία. Τινάχτηκε στήν ἀρχὴ πίσω μὲ μία ἀντίδραση χριστιανική, ἀλλὰ ἡ γυναίκα μὲ τὰ θέλητρά της καὶ τὴν πρόκλησή της τὸν ἔσπρωχνε στὸν πειρασμό. Ἐπὶ λίγη ὥρα ἀντιστεκόταν, ἀλλὰ πόσο νὰ ἄντεχε; Λίγο - λίγο οἱ λογισμοὶ πήγαιναν νὰ τὸν διαλύσουν σβαρνίζοντάς του στήν ἀπόφαση νὰ ἐνδώσει στήν πορνεία. Τότε πού ἔβλεπε παραδομένο τὸν ἑαυτὸ του στὸν πειρασμό, ἐκείνη τὴν ὥρα ἄκουσε τὴν καρδιά του νὰ φωνάζει τὸν λόγο τοῦ ἀπ. Παύλου «καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως» καὶ ἕναν δεῦτερο λόγο νὰ τοῦ λέγει "δὲν βλέπεις ὅτι τὸ σῶμα σου εἶναι ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ πῶς θὰ τὸν κάνεις πόρνης μέλη;" Τότε τινάχτηκε ψηλὰ, σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ λήθαργο, καὶ τῆς εἶπε «καὶ τὸν ἑαυτό μου θὰ σώσω καὶ σένα θὰ σώσω». Ὁδήγησε τὴν γυναίκα ἔξω στήν ἀυλὴ, πῆρε φρύγανα καὶ ξύλα καὶ ἄναψε φωτιά. Σὲ μία στιγμή πήδηξε μέσα στίς φλόγες λέγοντάς της ὅτι αὐτὴ ἡ φωτιὰ εἶναι προτιμότερη ἀπὸ τὴν φωτιὰ τῆς ἁμαρτίας. Θὰ καιγόταν ὀλόκληρος, ἂν ἐκείνη τὴν στιγμή ἡ γυναίκα δὲν ξεσποῦσε σὲ δάκρυα μετανοίας καὶ συντριβῆς βλέποντας τὸν ἀγωνιστὴ ἄσκητή. Ἐπενέβη, τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὴν φωτιὰ καὶ τὸν γλύτωσε. Μὲ κλάμα ψυχῆς ζητοῦσε συγχώρηση καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τῆς δείξει τὸν δρόμο τῆς μετανοίας. Κι αὐτὸς μέσα στὸν πόνο τῶν καμένων ποδιῶν του τῆς ἔδειχνε ποῦ θὰ βρεῖ τὸ γυναικεῖο μοναστήρι γιὰ νὰ βρεῖ τὸ λιμάνι τῆς ψυχῆς της.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο εἶναι ὁ μέγας ἐνοικὸς τῆς καρδιάς μας. **Κατοικεῖ μέσα μας γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸ Ἱερὸ Μυστήριον τοῦ Χρίσματος .** Εἶναι ἡ προσωπικὴ μας Πεντηκοστή, ἡ Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα στήν καρδιά μας. Ἀπὸ τότε ἐνοικεῖ σ' ὅλη μας τὴν ζωὴ καὶ μᾶς κατευθύνει μὲ τὴν χάρι Του. Ὁ Θεὸς ὅμως σέβεται τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ ἡ ἀγάπη Του δὲν μᾶς δεσμεύει. Ἔτσι μὲ τὴν θέλησή μας **πολλὰς φορὰς ἐκδιώκουμε τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴ ζωὴ μας**

μὲ τίς ἀμαρτωλὲς ἐπιλογὲς μας καὶ τὴν φυγὴ μας ἀπὸ τὸ θέλημά Του καὶ τίς ἀγάπες μας μὲ τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου. Ἔτσι λυποῦμε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο πού ἀποχωρεῖ ἐλεύθερα ἀπὸ τὸ σπιτικὸ τῆς ψυχῆς μας, τὸ ὁποῖο κατοπιν καταλαμβάνεται ἀπὸ τίς δαιμονικὲς ἐνέργειες. Πολὺ δυνατὴ ἀκούγεται ἡ παράκληση τοῦ ἀπ. Παύλου ‘μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον’. Ἄραγε ποιὲς ἀμαρτίες ἐκδιώκουν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἀπὸ τὴν καρδιά μας καὶ Τὸ λυποῦν; Μέσα στὴν Ἁγία Γραφή βρίσκουμε πὼς **τρεῖς εἶναι οἱ ἀμαρτίες αὐτές, ἡ **ἀνηθικότητα**, οἱ **ἔριδες** καὶ ἡ **φιλία τοῦ κόσμου**.**

Ἀνοίγουμε κατὰ πρῶτον τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ἐκεῖ πού πρὶν ἀπὸ τὸν Νῶε οἱ ἄνθρωποι εἶχαν καταστήσει σάρκες καὶ ζοῦσαν μέσα στά πάθη τους καὶ τὴν ἀνηθικότητα. Τότε ὁ Θεὸς ἀκούγεται νὰ λέγει «τὸ Πνεῦμα Μου δὲν μπορεῖ πλέον νὰ καταμείνει στοὺς ἀνθρώπους πού ἔπλασα καὶ ἀγάπησα, γιὰτὶ γίνανε σάρκες. Ἀποφάσισα νὰ κάμω κατακλυσμὸ νὰ τοὺς ἀφανίσω». Σκεφτεῖτε, ἂν μπορούμε νὰ ποῦμε, τὴν ἀπελπισία τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζοῦνε μακριὰ Του μέσα στὴν ἀνηθικότητα. Εἶχαν ἐκδιώξει τὸ Πνεῦμα Του ἀπὸ τὴν ζωὴ τους. Ἔκανε τὸν κατακλυσμὸ ὁ Κύριος καὶ ἐπέζησε μόνο ὁ Νῶε μὲ τὰ παιδιά του μαζί καὶ μὲ τὰ ζῶα πού διαφυλάχτηκαν μέσα στὴν Κιβωτὸ του. Ὅταν τελικὰ τελείωσε ὁ κατακλυσμὸς, ὁ Θεὸς καὶ πάλι μετάνιωσε καὶ εἶπε πὼς τέτοια ὀλοσχερὴ καταστροφή καὶ ὀλοκληρωτικὸ θανατικὸ ποτέ Του δὲν θὰ ξανακάνει. Καὶ τὴν ὑπόσχεσή Του αὐτὴ τὴν ὑπόγραψε στὸν οὐρανὸ μὲ τὸ οὐράνιο τόξο, πού περιέχει τὰ χρώματα πού λάμπουν ἀπὸ τὸ θρόνο Του, ὅπως τὸ περιγράφει ἡ Ἀποκάλυψη. Ἐπὶ ἑκατὸ χρόνια κατασκευαζόταν ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε μὲ τίς ὁδηγίες τοῦ ναυπηγοῦ Θεοῦ. Τὴν ἔφτιαχνε πάνω στό βουνὸ καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία ἦταν ἓνα κήρυγμα μετανοίας.

Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο λυπᾶται κάθε φορὰ πού ὁ ἑαυτὸς μας παρασύρεται στὴν ἀνηθικότητα. Λυπᾶται ὅταν ἔρχεται αὐτὴ ἡ ἠθικὴ βρωμιὰ καὶ μπαίνει μέσα στὴν καρδιά τοῦ παιδιοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ διαλύει. **Κάθε φορὰ πού ἀφήνει τὸν πειρασμὸ τῆς λαγνείας νὰ μπαίνει μέσα του εἴτε μὲ τὰ μάτια του, εἴτε μὲ τὴ σκέψη του καὶ τίς ἐπιθυμίες του εἴτε καὶ μὲ τὸ κορμὶ του εἶναι σὰν νὰ πετάει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Σ’ ἓνα βρώμικο σπίτι δὲν μπορεῖ νὰ μείνει ὁ Θεός.** Καὶ ἔτσι στέκεται ὄρθιος, σκληρὸς καὶ δυνατὸς ὁ χριστιανὸς γιὰ νὰ κρατᾶει καθάριο τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ καθαρὸτητα τοῦ ἑαυτοῦ μας, **τῶν ματιῶν μας, τῆς σκέψης μας καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν μας** εἶναι αὐτὰ πού δίνουν τὸ γλυκύτατο ἀγνὸ περιβάλλον γιὰ νὰ κατοικεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Κι ὅταν ἔρθουν οἱ πτώσεις σὲ σαρκικὰ ἀμαρτήματα, τότε εἶναι πού ζεῖ ὁ ἄνθρωπος τὴν μεγάλη ἐρήμωση τῆς ψυχῆς του, ζεῖ τὴν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ μὲ ὅλη τὴν ἀπελπισία καὶ τὴν λύπη. Καὶ πὼς νὰ εἰρηνεύσει καὶ νὰ κατοικήσει καὶ πάλι ὁ Θεὸς μέσα του; Εἶναι **ὁ δρόμος τῶν δακρύων καὶ τῆς μετανοίας** πού ὀδηγεῖ τὸν Θεὸ πάλι στό σπιτικὸ τῆς ψυχῆς του. **Ὁ Θεὸς δὲν μᾶς μετῶν ἀπὸ τὰ λάθη μας ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μετάνοιά μας. Δὲν θυμᾶται τίς ἀμαρτίες μας οὔτε καὶ μᾶς τίς θυμίζει γιὰ νὰ μᾶς μαλώσει, ἂν τίς ἔχουμε**

σβήσει με τὰ δάκρυά μας. Ναι, **πάλι και πάλι και πάντοτε** τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἔρχεται πίσω και κατοικεῖ μέσα μας, ὅταν ἐμεῖς με τὴν μετάνοιά μας Τοῦ λέμε “Θεέ μου συχώρνα με, πάλι σήμερα ἔπεςα με τὰ μάτια μου βλέποντας τὴν γύμνια, πάλι ἡ σκέψη μου ἀμάρτησε με πορνικὲς ἐπιθυμίες, πάλι τὸ σῶμα μου τραντάχθηκε ἀπὸ λάγνα σκιρτήματα» και ραντίζουμε τὴν καρδιά μας με τὰ δάκρυά μας και βαθὺ πόνος γιὰ τὸν Θεὸ πού λυπήσαμε. Και βλέπουμε τότε μέσα μας μία χαρά, μία εἰρήνη πού εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού ἐπέστρεψε. Ἡ προσευχὴ τῆς μετάνοίας μας Τὸ ἔφερε πίσω και νιώθουμε ὅλους τοὺς καρπούς Του και τὴν εὐωδία τῆς ἀγάπης Του με τὴν παρουσία Του. Ἀμέσως μόλις μετανόησαμε και προσευχηθήκαμε, νά, ὁ Θεὸς και πάλι μέσα μας μᾶς δίνει χαρὰ και μᾶς γλυκαίνει τὴν ψυχή. Ἔτσι παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ μετὰ ἀπὸ τὴν διπλὴ του ἀμαρτία, τὴν μοιχεία και τὸν φόνο, ὁ μετανοημένος Δαβὶδ «*καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, και πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου*». Ἦταν πού με ἀγωνία ἔλεγε «*δώσ’ μου καρδία καθαρὴ, γιὰ νά κατοικεῖ μέσα μου τὸ Πνεῦμα Σου τὸ Ἅγιο και νά μοῦ δίνει εὐθύτητα και καθαρότητα και σταθερότητα και ἡγεμονικὸ πνεῦμα μπροστὰ στὸν πειρασμὸ και στή θλίψη*».

Ὁ δεῦτερος λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο λυπᾶται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο εἶναι ἡ φιλία τοῦ κόσμου. Λέγει μέσα στὴν ἐπιστολὴ του ὁ ἅγιος **Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος** ὅτι “*πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον*” πού κατοικεῖ μέσα στὴν καρδιά μας. Ζηλεύει δηλ. ὁ Θεὸς πού κατοικεῖ μέσα μας, ὅταν ἐρωτοτροποῦμε με ἄλλες ἀγάπες, με τίς φιλίες τοῦ κόσμου, πού εἶναι, ὅπως λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, “*ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς και ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν και ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου*”. Δηλαδή ἡ φιληδονία, ἡ φιλοδοξία και ἡ φιλαργυρία εἶναι οἱ τρεῖς ἐρωμένες πού διεκδικοῦν τὴν φιλία τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ποῦ ἄραγε ἔχουμε τὴν καρδιά μας δοσμένη; Στὸ **χρῆμα**, στὴ **δόξα**, στὴ **λαγνεία**; Ὅπου ὁ θησαυρὸς ἐκεῖ εἶναι και ἡ καρδιά μας. Τὸ χειρότερο ὅλων εἶναι ὅτι **ὁ ἄνθρωπος σήμερα ζεῖ μία ἐντονη ἀγχώδη μέριμνα γιὰ τὸ αὔριο**. Σκοτώνεται στὴ δουλειά και στὴν ἔγνοια και προσκολλᾶται στὰ γήινα και τὴν ἀπόλαυσή τους. Και βλέπει ὁ Θεὸς πόσο Τὸν παραγκωνίζουμε και λυπᾶται και ζηλεύει πού τὴν καρδιά μας δέν τὴν δίνουμε σ’ Αὐτόν. Ἡ ζήλεια αὐτὴ δέν εἶναι ζήλεια ἐγωιστικὴ, ἀλλὰ εἶναι ζήλεια ταπεινὴ. Ζηλεύει πού Τὸν ἐγκαταλείπουμε και δέν Τοῦ ἐπιτρέπουμε νά μᾶς βοηθήσει και νά μᾶς προσφέρει. Πατέρας εἶναι και Τὸν βάζουμε στὴν ἄκρη. Αὐτὸς ξέρει τίς ἀνάγκες μας, μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει, ἀλλὰ ἐμεῖς στὰ χέρια μας βασιζόμαστε. Ἡ κακιὰ ζήλεια εἶναι ὅταν ζηλεύεις, γιὰτὶ δέν προσέχουν ἐσένα γιὰ νά σοῦ τὰ προσφέρουν ὅλα κατὰ ἀποκλειστικότητα. Ἡ μάνα ζηλεύει πού τὸ παιδὶ της παρασύρθηκε και ἔχει τὴν ἀγάπη του στὴν ἀμαρτία και τὸν παρασυρμὸ. Ἡ ζήλεια αὐτὴ εἶναι ὑγιὴς και προέρχεται ἀπὸ ἀγάπη γιὰ νά προσφέρει στὸ παιδὶ της και ὄχι γιὰ νά δρέπει τὴ δικὴ του ἀγάπη ἐγωιστικὰ κι ἀρρωστημένα με μία ἄθλια προσκόλλησι. Εἶμαι ζηλιάρης Θεὸς ἐγώ, “*ζηλῶν Θεός εἰμι ἐγώ*”, ἔλεγε ὁ Κύριος στοὺς Ἰσραηλίτες, ὅταν τοὺς ἔβλεπε νά ἐρωτοτροποῦν με ψεύτικους θεοὺς και νά ὀργιάζουν στὰ ἄλση και στὰ θυσιαστήρια τοῦ Βάαλ. Πῶς μποροῦσε νά ἀντέξει αὐτὴν τὴν πνευματικὴ τους μοιχεία; Ὑπάρχει ἡ ἐγωιστικὴ ζήλεια, ἀλλὰ και ἡ θεϊκὴ ζήλεια. Με τὸν ἴδιο τρόπο μιᾶ και ὁ ἀπόστολος

Παῦλος «ζηλώ γὰρ ὑμᾶς ζήλω Θεοῦ» «σᾶς ἀγαπῶ μὲ ζήλεια Θεοῦ». Ἔτσι, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο λυπεῖται, ὅταν ἐμεῖς ἀπομακρυνόμαστε καὶ παρασυρόμαστε σ' ἄλλες ἀγάπες καὶ τὴν ζωὴ μας ὅλη δέν τὴν παραθέτουμε στὸν Πατέρα μας.

Τὸ **τρίτο** εἶναι ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ποὺ κατοικεῖ μέσα μας, ἀπλώνει στίς καρδιές μας τὴν **εἰρήνη** καὶ τὴν **ἐνότητα**. Ἔτσι προτρέπει ὁ ἀπ. Παῦλος τοὺς Χριστιανοὺς νὰ τηροῦν τὴν ἐνότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, *“τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος”*. **Ὁ Θεὸς λυπᾶται ἀφάνταστα ὅταν βλέπει νὰ ζοῦμε μέσα στίς ἔριδες, τίς πικρίες καὶ τίς κατακρίσεις**. Δέν εἶναι ὁ τόπος Του ὅπου μπορεῖ νὰ κατοικεῖ. Εἶναι ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης καὶ σ' αὐτὸ τὸ περιβάλλον κατοικεῖ. Καὶ δυστυχῶς πάγωσε ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν καὶ ὁ ἐγωισμὸς δέν ἀφήνει τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἐπιείκεια νὰ ἐπικρατήσουν, ἀλλ' ἀντιθέτως **παντοῦ βλέπεις ἕνα διχασμό**. Ποικίλλει αὐτὸς ὁ διχασμὸς, καὶ ἔτσι βλέπεις οἰκογένειες νὰ μὴ μιλιοῦνται, καὶ ἀκολουθοῦν βρώμικα μαλώματα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ στ' ἀντρόγυνα, καὶ τὸ παιδί γκρινιάζει μὲ τὸν γονιὸ του, καὶ ἡ μάνα τρώγεται μὲ τὴ νύφη, καὶ οἱ ἱερεῖς δέν ἔχουν ἐνότητα καὶ ἀγάπη μεταξὺ τους, καὶ δέν ὑπάρχει ἡ χαρὰ τῆς συγχωρητικότητος, καί... τότε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο φεύγει. Ὁ μέγας ἐνοικὸς, ὁ Θεὸς, δέν μπορεῖ νὰ κατοικεῖ μαζί μας, μέσα μας. Εἴμαστε ὑποκριτές, εἴμαστε νεκροὶ στὴν πίστη, εἴμαστε φτωχοί, πολὺ **φτωχοὶ στὴν ἀγάπη**. Δέν μπορεῖ νὰ εἰσέλθει μέσα μας ὁ Ἕνας, ὅταν ἐγὼ καὶ ἐσὺ ἔχουμε γκρινία μὲ τὸν διπλανό μας, ὅταν τρωγόμαστε καὶ κατατρώνουμε τὸν ἄλλον, ὅσο δίκιο κι ἂν λέμε πὼς ἔχουμε πού ὁ διπλανὸς μας μάς βλάπτει. **Ἡ διατήρηση τῆς ἐνότητος καὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ μας εἶναι θυσία αἵματος μὲ πολλή ταπείνωση καὶ πόνο καὶ συγχωρητικότητα**. Ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὴν ἀρχιερατικὴ Του προσευχή, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος Του, παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ νὰ κρατήσῃ τοὺς μαθητὲς Του στὴν ἐνότητα ὅπως καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας μὲ τρία πρόσωπα, *“ἵνα ὡσιν ἐν καθὼς καὶ ὑμεῖς ἐν ἐσμέν”*.

Καὶ ἔβλεπα μέσα μου πὼς κάθε φορά πού ἔπεφτα στὰ λάθη μου αὐτὰ ἐνιωθα μία ἀπεράντη μοναξιά καὶ ἐρημία πὼς μ' ἄφησε ὁ Θεὸς καὶ χάνω τὴν ψυχὴ μου. Καὶ παρακαλοῦσα καὶ προσευχόμουνα στὸν Κύριο **ποτέ μου νὰ μὴ Τὸν λυπῶ** καὶ μὲ τὴν μετάνοιά μου νὰ εἶναι πάντα ὁ μέγας Ἐνοικὸς μου.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: *“Θερμές ευχαριστίες στον συγγραφέα του κειμένου, αρχ. Σεβαστιανό, Αρχιερατικό Επίτροπο Αμυνταίου, που μας έδωσε την ευλογία για την δημοσίευσή του”*.